

A Pécsi Ítéltábla a Károlyi Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** címe felperesnek - dr. Erdős László ügyvéd (fél címe 1) által képviselt **alperes neve** címe alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2012. október 8. napján kelt 5.P.21.578/2011/25. számú ítélete ellen a felperes által 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, a perköltségre vonatkozó részében akként változtatja meg, hogy a felperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 25.000 (huszonötezer) forint + ÁFA másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a peres felek haragos viszonyban állnak egymással. Köztük egy úthasználati vita miatt régóta peres eljárások folynak.

A felperes L Önkormányzatának települési képviselője. Emellett édesapját ápolja, ápolási díjban részesül, őstermelőként mezőgazdasági ingatlanokat művel, és egyéb alkalmi munkákat is vállal.

L Gyámhivatalánál 2011. augusztus 3. napján egy adatainak zártan történő kezelését kérő bejelentő a felperes gondnokság alá helyezését kezdeményezte. A gyámhivatal a bejelentés alapján másnap hivatalból elrendelte a felperes orvosszakértői vizsgálatát és lakóhelyén környezettanulmány készítését. A 2011. augusztus 17-én kelt szakorvosi vélemény szerint a felperes mentálisan

egészséges, ügyei önálló viteléhez szükséges belátási képessége teljes mértékben megtartott, gondnokság alá helyezése nem indokolt. Ezért L Gyámhivatala 2011. augusztus 17-én kelt 3640-18/2011. számú végzésével megszüntette a felperes gondnokság alá helyezése ügyében indult eljárást.

A felperest a bejelentés sértette, és felzaklatta. A környezettanulmány készítését elutasította, ügyvédet fogadott, és a faluból többeket meggyanúsított azzal, hogy ő kezdeményezte ellene az eljárást. A legvalószínűbb bejelentőnek az alperest tartotta. A faluban a gondnokság alá helyezési eljárásról mindenki tudott, de az volt az általános vélekedés, hogy a felperes nem szorul gondnokság alá helyezésre, köztisztelőtlen áll, a felé irányuló bizalom miatt választották meg önkormányzati képviselőnek is.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy bejelentette a gondnokság alá helyezése szükségességét, mert ezzel őt negatív színben tüntette fel. Kérte kötelezni az alperest a jogsértés abbahagyására, a további jogsértő magatartástól eltiltásra és 1.000.000 forint nemvagyonosi kártérítés megfizetésére. Kérte továbbá, a bíróság jogosítsa fel a felperest arra, hogy L Község Önkormányzatának hirdetőtábláján a bíróság keresetnek helyt adó ítéletét közzétegye.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak találta, és elutasította. Ítéletét a Ptk.75.§-ának (1) bekezdésére, a Ptk.78.§-ának (1) és (2) bekezdésére, a 2004. évi CXL. törvény 5.§-ának (4) bekezdésére, 17.§-ának (1), (5), (7) bekezdésére, valamint 39/A.§-ának (1), (4) és (5) bekezdésére alapította. Rögzítette: a bejelentő adatainak zártan történő kezelése miatt a polgári peres bíróság sem ismerheti meg a közigazgatási eljárási iratokból, hogy ki volt a bejelentő, az alperes tagadásával szemben pedig azt nem lehetséges bizonyítani, hogy biztosan az alperes volt a bejelentő. Kiemelte azonban, hogy ha bizonyosan az alperes lenne a bejelentő, a bejelentés, amellyel állampolgári jogait gyakorolja, nem alapozhat meg személyiségi jogi jogsértést. Rámutatott arra, hogy a felperes jóhírneve sérülését sem tudta bizonyítani. Ellenkezőleg, a falubeliek tanúvallomása alapján továbbra is köztisztelőtlennek örvend. Ezért az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak találta, elutasította, és kötelezte őt az alperes javára 82.000 forint perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, annak megváltoztatását, és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatalát kérte. Részletesen kifejtette, milyen lelki gyötrelmet érte azzal a megaláztatással, hogy a ... Kórház Pszichiátriai Osztályán a pszichiáter főorvosnál kellett bizonyítania, hogy nem bolond. Be kellett mutatnia általános iskolai, középiskolai bizonyítványait, östermelői igazolását, önkormányzati képviselői megbízólevelét, szakképesítésének igazolását. Hangsúlyozta, hogy nem baráti tanácsra jelent meg a pszichiáter szakorvos előtt. A gyámhivatali eljárás alapját képező bejelentés tényállításainak valóságtartalmát

tagadta. Előadta: bizonyos benne, hogy alkalmi munkavállalói jogviszonyát is azért szüntették meg, mert pszichiáter szakorvosi vizsgálaton vett részt.

A felperes pontosított fellebbezésében kiemelte, hogy csakis az alperes lehetett a bejelentő, hiszen az alperes hivatásos gondnok, emellett közvetlen információval rendelkezik a felperes birtokháborítással kapcsolatos jogi problémáiról, mivel az eljárásokat ő indította ellene, továbbá végrehajtást kérőként tud a felperessel szemben indult végrehajtásról és anyagi gondjairól.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, arra hivatkozva, hogy nem ő tett bejelentést a felperes gondnokság alá helyezése iránt, de a jóhírnév sérelmét a bejelentés különben sem alapozza meg. Egyébként is a felperes volt az, aki a faluban terjesztette, hogy ellene gondnokság alá helyezési eljárás indult.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által lényegében helyesen megállapított tényállást az alábbiakkal pontosítja:

L Gyámhivatala a felperesnek nem orvosszakértői vizsgálatát rendelte el, hanem a bíróság előtti gondnokság alá helyezés megindításához szükséges, pert megelőző pszichiáter szakorvosi vizsgálatát. A vizsgálatot a ... Kórház Pszichiátriai Osztályának főorvosa, dr. N.R. végezte. Véleményében rögzítette, hogy a felperes ügyei önálló viteléhez szükséges belátási képessége teljes mértékben megtartott, gondnokság alá helyezése nem indokolt. Ezért L Gyámhivatala cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezési pert bíróság előtt nem indított, az egész ügy peres szakba nem került.

A felperes speciális tanrendű, úgynevezett kisegítő iskolába járt. Ezt az alperes állította, a felperes nem tagadta, és H.G-né családgondozó tanú megerősítette.

Az alperes hivatásos gondnokként tevékenykedik - a felek egyező nyilatkozata szerint.

Az elsőfokú ítélet 2. oldal 4. bekezdésében az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes baráti tanácsra vetette magát alá az orvosi vizsgálatnak. K.L. plébános és Cs-né Cs.A. polgármester a 15. számú jegyzőkönyvbe vett vallomása alapján valóban azt tanácsolta a felperesnek, hogy vesse alá magát a szakorvosi vizsgálatnak, azonban a felperes saját elhatározásából jelentkezett a vizsgálaton, ezért a másodfokú bíróság ez utóbbi megállapítást a tényállásból mellőzi.

A fenti kiegészítésekkel pontosított tényállás alapján is helyes érdemi döntést hozott az elsőfokú bíróság, ezért azt a másodfokú bíróság a per fő tárgya tekintetében a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki:

Emberileg érthető, hogy a saját környezetében, kis faluban köztisztületnek örvendő felperest felzaklatta az elmeállapotának problémáival kapcsolatos alaptalan bejelentés, és emiatt elégtételadást igényel. Jogilag azonban ilyen adatok mellett a személyiségi jogvédelem iránti kereseti kérelme nem volt teljesíthető.

A felperesnek azt kellett volna bizonyítania a Pp.164.§-ának (1) bekezdése szerint, hogy az alaptalan bejelentést az alperes tette, ez a felperes személyiségi jogát, jóhírnevét sértette, e jogsérelem miatt hátrány érte, és e hátrány olyan fokú, amely kompenzációt követel. A jog gyakorlása akkor valósít meg személyiségi jogsértést, ha a bejelentő állampolgári jogát visszaélésszerűen, zaklató jelleggel gyakorolja, illetve a bejelentés nyilvánvalóan alaptalan, durván sértő, megalázó. E feltételek közül azonban egyik sem volt megállapítható a másodfokú bíróság álláspontja szerint.

Ugyan valóban több körülmény utal arra, hogy lehetett az alperes a bejelentő, aki hivatásos gondnokként, munkája során megismerte az édesapját ápoló felperes körülményeit, emellett rendszeres peres és haragos viszonyuk miatt információval rendelkezik a felperes bírósági és végrehajtási ügyeiről is. Ezen adatok alapján sem lehet - tagadásával szemben - teljes bizonyossággal kijelenteni azt, hogy az alperes volt a bejelentő. A közigazgatási hatósági eljárásról szóló 2004. évi CXL. törvény 39/A.§-ának (4) bekezdése alapján a bejelentő személyét csak a közigazgatási hatósági eljárásban hozott határozat bírósági felülvizsgálata során eljáró bíró jogosult megismerni, egyéb polgári perben eljáró bíró nem. Így a bejelentő személyét a másodfokú bíróság sem tisztázhatta.

Nem volt azonban perdöntő jelentősége a bejelentő személyének, mert a bejelentésről nem lehetett azt megállapítani, hogy nyilvánvalóan alaptalan, hiszen a felperes kisegítő iskolát végzett. Nem is volt durván sértő, lealacsonyító a bejelentés szövegezése, csupán a saját véleményét közölte a bejelentő a gondnokság alá helyezési eljárás megindítására hatáskörrel rendelkező hatósággal. Utóbb a pszichiáter szakorvosi véleménnyel bebizonyosult, hogy alaptalan volt a bejelentés, mert a felperes ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljes mértékben megtartott. Tulajdonképpen azon túl, hogy a felperest nem vitásan felzaklatta az ellene tett bejelentés, őt ebből hátrány nem érte. Sőt, előnyt szerzett azzal, hogy a tanúvallomások alapján a falubeliek szimpátiáját, együttérzését váltotta ki. Cs-né Cs.A., D.Gy-né, H.G-né, Sz.Gy-né, T.Gy., Cs.B., K.Á. tanúk vallomásukban megerősítették, hogy a felperest szorgalmas, közbizalomra érdemes embernek tartják. A pszichiáter szakorvosi vélemény birtokában pedig a felperes az elmeállapotáról eddig esetleg másként vélekedők előtt is eloszlathatta a kétségeket.

Rámutat a másodfokú bíróság arra, hogy amennyiben a jövőben ismételt bejelentést tesz a felperes gondnokság alá helyezése érdekében a gyámhivatalnál olyan személy, aki tud a jelen per tárgyát képező ügyről, arról, hogy a felperes

gondnokság alá helyezése indokolatlan, úgy e bejelentés már nyilvánvalóan alaptalannak, visszaélésszerű joggyakorlásnak tekinthető. Az ilyen jövőbeli bejelentővel szemben - az egyéb feltételek fennállta esetén - személyiségi jogvédelem iránti igényt érvényesíthet a felperes.

Kiemeli továbbá a másodfokú bíróság, hogy a Legfelsőbb Bíróság 2002. évi 624. számú elvi jelentőségű eseti döntése (EBH2002.624.) rögzítette, hogy valamely hatóság előtti elárás kezdeményezése, így személyiségi jogvédelmi per megindítása vagy büntető feljelentés megtétele önmagában személyiségvédelmi per megindítására nem ad alapot. Azaz a jelen esetről, a tiszta elmeállapot kétségbevonásánál súlyosabb eljárás, bűncselekménnyel való gyanúsítás sem elegendő önmagában a jóhírnév megsértése iránti per megindítására. A Ptk.76.§-ában védett becsületet vagy emberi méltóságot csak akkor sérti a feljelentés, ha kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, durván sértő kifejezést használ (BH2009.214.).

Felhívja a figyelmet a másodfokú bíróság arra is, hogy a közszereplőknek, így a politikusoknak többet kell elviselni a véleménynyilvánításból, mint a civileknek (BDT2001.368.). A jelen perben a felperes éppen azzal érvelt, hogy önkormányzati képviselőként szégyenítette meg a bejelentő.

Mindezek okán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntését helyesnek találta, és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy helytelenül rendelkezett az elsőfokú bíróság a perköltségről. Ebben a részében a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta az elsőfokú ítéletet akként, hogy a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés a) pontja alapján 50.000 forint + ÁFA, azaz 63.500 forintban állapította meg az alperes részére járó első fokon felmerült ügyvédi munkadíjat.

Pervesztessége folytán az alperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségét is a felperesnek kell viselnie (Pp.78.§-ának (1) bekezdése), amelyet a fenti IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján 25.000 forint + ÁFA összegben határozott meg a másodfokú bíróság.

A 80.000 forint fellebbezési illetéket a felperes költségmentessége folytán az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (1) bekezdése és 14.§-a szerint.

P é c s , 2013. március 28.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Voggyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró